

Súdny dvor Európskej únie

26.10.2020

PhDr. Matúš Vyrosto, PhD.

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

- Podľa zmluvy o EU je hlavnou úlohou Súdneho dvora dodržiavanie práva pri výklade a pri dodržiavaní zmlúv.
- Zabezpečuje rovnaký výklad, dodržiavanie zmlúv zo strany únie aj členských štátov. Dohliada na dodržiavanie primárnych aj sekundárnych prameňov. Všeobecné právne zásady majú v mnohých prípadoch nepísaný charakter a Súdny dvor na prihliada taktiež.

- Rozhoduje spory medzi členskými štátmi a inštitúciami EÚ, spory sa najčastejšie týkajú porušenia povinnosti zo strany členského štátu. Ďalšími spormi sú pracovnoprávne spory, spory týkajúce sa náhrady škody, spory na základe rozhodcovskej doložky.
- Plní funkciu “ústavného a správneho súdu” - rozhoduje o platnosti/neplatnosti aktov, ktoré sú v rozpore so zakladateľskými zmluvami, aktmi vyššej právnej sily.
- Na Súdny dvor sa môžeme obrátiť aj ako občania EÚ, ak sa domnievame, že boli porušené naše práva úkonom inštitúcie EÚ. Na súdny dvor sa môžu obrátiť aj právnické subjekty

Súdny dvor EU

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVE

- **Súdny dvor EU sídli v Luxemburgu.**
- **Člení sa na:**
  - **1) Súdny dvor**
  - **2) Všeobecný súd (CZ Tribunál)**
  - **3) Špecializované súdy**

**Súdny dvor EÚ vs. súdny dvor vs. európsky súd
vs. všeobecný súd**

- **Súdny dvor**
- **Najvyšší únijský súd, stojí na vrchole súdnej hierarchie. Je najstarší z 3 zložiek, jeho počiatky nachádzame už v 50. rokoch pri vzniku EÚ spoločenstiev.**
- **Skladá sa z jedného sudcu za každý členský štát. Existuje tu aj funkcia “generálnych advokátov”, ktorí nie sú sudcovia, ale vykonávajú mnohé procesné funkcie a plnú poradnú funkciu sudcov. Sudcovia musia byť odborníci vo svojej oblasti a musia preukazovať nezávislosť.**
- **Súdny dvor: 1 sudca z každej krajiny EÚ a 11 generálni advokáti**

- **Sudcovia a generálni advokáti sú menovaní na 6 rokov, platí, že každé 3 roky dochádza k čiastočnej obmene.**
- **Sudcovia využívajú imunitu - úplná imunita za svoje rozhodnutia, ktoré vykonali počas svojej práce. Imunity ich môže zbaviť len súdny dvor na základe jednomyselného rozhodnutia.**
- **Na čele Súdneho dvora stojí predseda, volia ho sudcovia Súdneho dvora na obdobie 3 rokov. Predsedom sa môže kandidát stať opakovane.**

- **Predseda zabezpečuje chod Súdneho dvora, riadi činnosť, zvoláva zasadnutia a pod.**
- **Zasadnutia S. dvora**
- **Môže zasadať v:**
- **pléne - zasadajú všetci sudcovia súdneho dvora spolu v konaniach najzávažnejšieho charakteru.**
- **veľkej komore - tvorí ju 15 sudcov, zasadá vo významných prípadoch. Môže v nej zasadať, ak o to požiada členský štát, alebo určitý orgán EÚ.**
- **Malých komorách - tvorených z 3 alebo 5 sudcov (záleží od prípadu, závažnejšie veci riešia 5 sudcovia).**

- **Predseda zabezpečuje chod Súdneho dvora, riadi činnosť, zvoláva zasadnutia a pod.**
- **Zasadnutia S. dvora**
- **Môže zasadať v:**
  - **pléne - zasadajú všetci sudcovia súdneho dvora spolu v konaniach najzávažnejšieho charakteru.**
  - **veľkej komore - tvorí ju 15 sudcov, zasadá vo významných prípadoch. Môže v nej zasadať, ak o to požiada členský štát, alebo určitý orgán EÚ.**
  - **Malých komorách - tvorených z 3 alebo 5 sudcov (záleží od prípadu, závažnejšie veci riešia 5 sudcovia).**

- **Súdny dvor najčastejšie rozhoduje o:**
  - **-Prejudiciálnych otázkach -konanie o predbežnej otázke**
  - **-Rozhodovaní o porušení členských štátov, ktoré im vyplývajú zo zakladateľských zmlúv**
  - **-O rozhodovaní o neplatnosti aktov únie - vydávané Radou EÚ, Eur.komisiou, ECB, Eur.Parlamentom, Eur.radou - skúma všeobecne záväzné akty, nie len stanoviská, odporúčania.**
  - **Rozhodovanie o nečinnosti inštitúcie**

- **Súdny dvor najčastejšie rozhoduje o:**
  - **-Prejudiciálnych otázkach -konanie o predbežnej otázke**
  - **-Rozhodovaní o porušení členských štátov, ktoré im vyplývajú zo zakladateľských zmlúv**
  - **-O rozhodovaní o neplatnosti aktov únie - vydávané Radou EÚ, Eur.komisiou, ECB, Eur.Parlamentom, Eur.radou - skúma všeobecne záväzné akty, nie len stanoviská, odporúčania.**
  - **Rozhodovanie o nečinnosti inštitúcie**

- **výklad práva (rozhodnutí o předběžné otázce):** Za řádné provádění práva EU v členských zemích odpovídají vnitrostátní soudy každého státu EU. Existuje tak možnost, že jeden právní předpis může být soudy v různých zemích vykládán různým způsobem. Má-li vnitrostátní soud pochybnosti ohledně výkladu nebo platnosti určitého právního předpisu EU, může požádat Soud o vysvětlení. Stejný mechanismus lze použít k určení toho, zda je vnitrostátní právní předpis nebo praxe v souladu s právem EU.
- **vymáhání práva (žaloba pro nesplnění povinnosti):** Tento typ řízení je veden proti státu, který neplní své povinnosti, jež pro něj vyplývají z právních předpisů EU. Iniciovat jej může Evropská komise nebo jiný stát Unie. Pokud se zjistí, že stát své povinnosti skutečně neplní, je vyzván k okamžité nápravě situace. Pokud tak neučiní, může být proti němu zahájeno další řízení, které může vést až k uložení pokuty.

- **zrušení právního předpisu EU (žaloba na neplatnost):** Pokud se kterýkoli z členských států, Rada EU, Komise nebo (za určitých okolností) Evropský parlament domnívá, že je určitý právní předpis EU v rozporu se Smlouvami EU nebo lidskými právy, může Soudní dvůr požádat o zrušení jeho platnosti.
- **zajištění činnosti ze strany orgánů EU (žaloba na nečinnost):** Evropský parlament, Rada a Komise musí přijmout za určitých okolností určitá rozhodnutí. Pokud tak neučiní, mohou členské státy, jiné orgány EU a (za určitých podmínek) jednotlivci nebo podniky podat stížnost k Soudnímu dvoru.
- **postihy orgánů EU (žaloby o náhradu škody):** Jednotlivec nebo podnik, jehož zájmy byly poškozeny v důsledku činnosti nebo nečinnosti Unie nebo jejích zaměstnanců, na ně může u Soudu podat žalobu.

- **Funguje od roku 1989. Pred Lisabonskou zmluvou sa tento súd nazýval “Súd 1. stupňa”.**

Zloženie Všeobecného súdu

- **Presný počet sudcov nie je presne stanovený v zakladateľských zmluvách - tento problém sa vyriešil v štatúte Súdneho dvora -> počet sudcov Všeobecného súdu zodpovedá počtu členských štátov**
- **Funkčné obdobie je 6 rokov, každé 3 roky dochádza k obmene. Kandidát sa môže stať sudcom aj opakovane. Kandidátov na sudcu navrhujú jednotlivé členské štáty. K vymenovaniu dochádza na základe spoločnej dohody vlád všetkých členských štátov - platí, že sa skúma odbornosť kandidáta, jeho nezávislosť’.**

Činnosť

- **Nelíši sa do veľkej miery od Súdneho dvora. Neexistujú tu generálni advokáti. Existuje tu “Samosudcovský inštitút” - sudca môže sám rozhodnúť v jednoduchých procesných úkonoch.**
- **Všeobecný súd rozhoduje o:**
- **Žaloby na neplatnosť, žaloby pre nečinnosť, žaloby o náhradu škody, žaloby na základe arbitrážnej doložky a pod. (Všeobecný súd koná ako prvý, [môže pôsobiť aj ako odvolací súd pri konaniach o opravných prostriedkoch, o ktorých rozhoduje špecializovaný súd] v prípade odvolania rozhoduje Súdny dvor).**

Špecializovaný súd

Východisko pre špecializované súdy nachádzame v zmluve z Nice, ktorá umožnila na návrh komisie, alebo súdneho dvora zriadiť osobitné súdy ako súdy 1.stupňa. Zároveň zmluva opravila, že ak budú takéto súdy zriadené, tak pôjde o špecifické typy konaní. V roku 2004 Rada zriadila Súd pre verejnú službu. Lisabonská zmluva v tomto procese zmenila situáciu v tom, že takýto špecializovaný súd musí byť zriadený riadnym legislatívnym postupom.

Súd pre verejnú službu - zrušený, agendu prebral všeobecný súd

Bol zložený zo sudcov, ktorých menuje Rada EÚ. Sú menovaní na 6 rokov, kandidáti môžu byť opakovane zvolení do funkcie. Títo sudcovia si zo svojích radov volia svojho predsedu na obdobie 3 rokov.

Súd zasadá v komorách, pléne. Existuje tu tiež “samosudcovský inštitút”.

Tento súd rozhodoval o sporoch medzi úniou a jej zamestnancami - pracovno-právne spory.

podľa potreby môže byť zriadený nový špecializovaný súd s osobitnou pôsobnosťou

neplatnosť a nečinnosť-

ZFEU

Osoba, ktorá je fyzická alebo právnická osoba môže za podmienok ustanovených v prvom a druhom odseku podať žalobu proti akomkoľvek akte, ktorý sa jej priamo a osobne týka, ako aj voči akomkoľvek aktovi, ktorý sa jej priamo týka a nevyžaduje ďalšie opatrenia.

Okrem aktovej, ktorá sa zriaďuje vnútroštátnymi zákonmi, rozhodnutiami a inými aktovej, ktoré môžu ustanoviť osobitné podmienky a pravidlá, ktoré sa týkajú žalobcov, ktorí sú fyzickými alebo právnickými osobami proti aktovej, ktorá sa zriaďuje vnútroštátnymi zákonmi, rozhodnutiami a inými aktovej, ktoré zakladajú vnútroštátne inštitúcie voči nim.

Termín konania uvedený v tomto článku sa začne do dvoch mesiacov od zverejnenia aktovej, ktorá sa zriaďuje vnútroštátnymi zákonmi, rozhodnutiami a inými aktovej, alebo jeho zverejnenia žalobcovi, alebo ak toto oznámenie, odo dňa, keď sa o ňom žalobca dozvedel.

neplatnosť a nečinnosť- ZFEU

Článok 264 (pôvodny článok 231 ZES)

Ak je žaloba opodstatnená, súdny dvor Európskej únie si môže vydať rozhodnutie, ktorým sa zruší akt za neplatný. Súdnym dvorom Európskej únie však uvedie, ak to považuje za potrebné, ktoré z ustanovení aktu, ktoré sú zrušené, strácajú svoju silu za neplatný, sa považujú za konečné.

neplatnosť a nečinnosť- ZFEU

článok 265

(pôvodný článok 232 ZES)

Ak členský parlament, členská rada, Rada, Komisia alebo členská národná banka poruší zmluvy svojou nečinnosťou, môžu členské štáty a ostatné členské štáty nie podať návrh na zrušenie akcie dňom dvoru členskej rady žalobu, aby potvrdil, že došlo k porušeniu. Tento článok sa primerane vzťahuje na rady a orgány, ktoré konajú. Ak žaloba je podaná, len ak bola podaná na členskú radu alebo členskú národnú radu alebo členskú národnú radu do dvoch mesiacov po takejto udalosti, možno v lehote dvoch mesiacov podať návrh na začatie akcie dňa konania.

Každá fyzická alebo právnická osoba môže podať sťažnosť dňom dvoru členskej rady za porušenie podmienok ustanovených v článkoch odsekov proti niektorej členskej krajine, členskej rade alebo členskej národnej rade nie z dôvodu, že jej neadresoval akt iný ako rozhodnutie alebo stanovisko.

neplatnosť a nečinnosť-

ZFEU

č. 266

(pôvodny **č. 233 ZES**)

cia, n alebo rad alebo ra, ktorej akt bol seny za neplatny alebo
ktorej nečinnosť bola sena za cu m nevyhnutne
opatrenia, aby vyhovela rozsudku dneho dvora pskej nie.

Priebeh konania (zjednodušené)

Na Súdnom dvore je každý prípad pridelený 1 sudcovi (tzv. sudca spravodajca) a 1 generálnemu advokátovi. Konanie o prípadoch prebieha v 2 častiach:

Písomná časť

- Účastníci konania predložia písomné stanoviská Súdnemu dvoru – a pripomienky môžu podávať aj vnútroštátne orgány, inštitúcie EÚ a niekedy aj súkromné osoby.
- Sudca spravodajca zhrnie všetky stanoviská a pripomienky a potom ich prediskutuje na všeobecnom zasadnutí Súdneho dvora, ktorý rozhodne:
- koľko sudcov sa bude zaoberať prípadom: 3, 5 alebo 15 sudcovia (celý súd) v závislosti od dôležitosti a zložitosti prípadu. Väčšinu prípadov riešia 5 sudcovia a je veľmi zriedkavé, aby o spore rozhodoval celý súd,
- či sa musí uskutočniť vypočutie (ústna časť) a či je potrebné oficiálne stanovisko generálneho advokáta.

Priebeh konania (zjednodušené)

Ústna časť – verejné vypočutie

- Právni zástupcovia oboch strán sporu prezentujú svoje stanoviská sudcom a generálnemu advokátovi, ktorí im môžu klásť otázky.
- Ak súd rozhodol, že je potrebné stanovisko generálneho advokáta, poskytne sa niekoľko týždňov po vypočutí.
- Sudcovia sa potom poradia a vyhlásia rozsudok.
- Postup Všeobecného súdu je podobný až na to, že väčšinu prípadov riešia 3 sudcovia bez generálneho advokáta.

- **Ak vám ako súkromnej osobe alebo spoločnosti vznikla škoda v dôsledku konania alebo nekonania inštitúcie EÚ alebo jej zamestnanca, môžete proti nej začať súdne konanie, a to 2 spôsobmi:**
  - nepriamo prostredníctvom vnútroštátneho súdu (ktorý môže postúpiť prípad Súdnemu dvoru),
  - priamo na Všeobecnom súde – ak malo na vás rozhodnutie inštitúcie EÚ priamy a individuálny dosah.
- **Ak si myslíte, že orgány v ktorejkoľvek krajine porušili právne predpisy EÚ, musíte postupovať podľa úradného postupu podania sťažnosti.**

Petra Škvařilová-Pelzl

narodená v roku 1975; štúdium práva v Českej republike a v Nemecku (Magister iuris, Karlova univerzita v Prahe, 1999), titul doktora práv (univerzita v Hamburgu, 2004); štátna skúška z nemeckého jazyka v odbore tlmočníctvo na Štátnej jazykovej škole v Prahe (1995); vedecká pracovníčka na katedre obchodného, námorného a hospodárskeho práva univerzity v Hamburgu; úspešná kandidátka výberového konania na miesta českých právnikov v inštitúciách EÚ (2004); úradníčka na generálnom riaditeľstve Súdneho dvora Európskej únie pre knižničné služby, výskum a dokumentáciu (2004 – 2019), pridelená ku generálnemu riaditeľovi (2010 – 2016); referendárka sudkyne Súdneho dvora Európskej únie M. Bergerovej (2017 – 2018); vedenie kurzov práva Únie na Viedenskej spolkovej akadémii pre verejnú službu; pravidelné vystúpenia na Česko-nemeckom festivale práva; autorka viacerých publikácií týkajúcich sa najmä úijného a porovnávacieho práva; sudkyňa Všeobecného súdu od 26. septembra 2019.

Juraj Schwarcz

narodený v roku 1952; doktor práv (Univerzita Komenského v Bratislave, 1979); podnikový právnik (1975 - 1990); tajomník poverený obchodným registrom pri Mestskom súde v Košiciach (1991); sudca Mestského súdu v Košiciach (január - október 1992); sudca a predseda senátu Krajského súdu v Košiciach (november 1992 - 2009); sudca pridelený na Najvyšší súd Slovenskej republiky, obchodný senát (október 2004 - september 2005); predseda obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Košiciach (október 2005 - september 2009); externý člen Katedry obchodného a hospodárskeho práva Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach (1997 - 2009); externý člen pedagogického zboru Justičnej akadémie (2005 - 2009); sudca Všeobecného súdu od 7. októbra 2009.

Daniel Šváby

narodený v roku 1951; doktor práv (univerzita v Bratislave); sudca Okresného súdu v Bratislave; sudca odvolacieho súdu poverený občianskoprávnou agendou a podpredseda Krajského súdu v Bratislave; člen sekcie občianskeho a rodinného práva pri Inštitúte práva ministerstva spravodlivosti; dočasný sudca Najvyššieho súdu poverený obchodnou agendou; člen Európskej komisie pre ľudské práva (Štrasburg); sudca Ústavného súdu (2000 - 2004); sudca Súdu prvého stupňa od 12. mája 2004 do 6. októbra 2009; sudca Súdneho dvora od 7. októbra 2009.

Michal Bobek

narodený v roku 1977; magisterský titul v odbore právo a medzinárodné vzťahy (Univerzita Karlova v Prahe); diplom anglického práva a práva Európskej únie (Univerzita v Cambridge); Magister Juris (Univerzita v Oxforde, St. Edmund Hall); doktor práv (Európsky univerzitný inštitút, Florencia); štúdium na Slobodnej univerzite v Bruseli a Queenslandskej univerzite (Austrália); asistent predsedu Najvyššieho správneho súdu Českej republiky, neskôr vedúci útvaru dokumentácie a analytiky na tom istom súde (2005 - 2009); zloženie odbornej justičnej skúšky v Českej republike (2009); vyučujúci (2011 - 2012) a výskumný pracovník (2013 - 2016) na Inštitúte európskeho a porovnávacieho práva Univerzity v Oxforde; profesor na College of Europe v Bruggách (2013 - 2015); člen senátu rozkladovej komisie Českej národnej banky (2013 - 2015); menovaný ako sudca ad hoc na Európskom súde pre ľudské práva (2013 - 2015); spoluzakladateľ a predseda Českej spoločnosti pre európske a porovnávacie právo; prednášková činnosť a hosťovanie na viacerých univerzitách v Európe a v zámorí; autor mnohých publikácií v oblasti právo Európskej únie, európske ľudské práva, (verejné) porovnávacie právo a teória práva; generálny advokát Súdneho dvora od 7. októbra 2015.

Jan Passer

narodený v roku 1974; diplom v odbore právo (1997) a doktor práv (2007) z Karlovej univerzity v Prahe; diplom Master of Laws na Štokholmskej univerzite (2000); súdny čakateľ na Mestskom súde v Prahe (1997 – 2001); sudca na Obvodnom súde pre Prahu 2 (2001 – 2005); sudca na Najvyššom správnom súde Českej republiky (2005 – 2016); prednášajúci právo, predovšetkým právo Európskej únie na Karlovej univerzite v Prahe (2001 – 2003), na Masarykovej univerzite v Brne (2006 – 2016), na Univerzite Palackého v Olomouci (2014 – 2016) a na Justičnej akadémii Českej republiky (2001 – 2016); sudca Všeobecného súdu (2016 – 2020); sudca Súdneho dvora od 6. októbra 2020.

Ďakujem za pozornosť
matus.vyrostko@fvp.slu.cz
matusvyrostko@gmail.com (len ak nefunguje prvý)